

Intensjonsavtalen

I intensjonsavtalen for nye Molde kommune ligger det flere målsettinger knyttet til investeringer og utvikling i lånegjeld:

- Pågående og planlagte investeringer til enhver tid gjeldende økonomiplaner må sikres/gjennomføres.
- Et langsiktig mål er at netto lånegjeld ikke overstiger 100 % av brutto driftsinntekter. Målsettingen bør avstemmes i forhold til vedlikeholdsetterslepet i den enkelte kommune.
- Egenkapitalandelen bør avspeile risikoen i investerings-prosjektet, men på lengre sikt bør utgangspunktet være en egenfinansieringsgrad på 30 prosent.

Dette er svært ambisiøse mål og det første målet gjør at det ikke er mulig å oppnå de to siste i denne økonomiplanen.

Gjennomføring

«Pågående og planlagte investeringer til enhver tid gjeldende økonomiplaner må sikres/gjennomføres.»

Arbeidet med investeringsbudsjettet for 2020–2023 baserer seg på de vedtatte økonomiplaner i Midsund, Molde og Nesset. I det ligger også at en del prosjekter som lå inne i gjeldende økonomiplaner har fått endrede kostnadsrammer. Kommunestyrene i de tre kommunene har i løpet av 2019 også gjort en rekke vedtak og budsjettrevisjoner på investering som påvirker økonomiplanen. Til sist er enkelte mindre og akutte tiltak kommet inn i planen.

Det har ikke vært mulig å holde fremdriftsplanen fra de tre kommunenes økonomiplaner og inn i årets budsjett. Investeringsnivået i økonomiplanperioden er for høyt og nivået må vurderes redusert inn mot budsjett 2021.

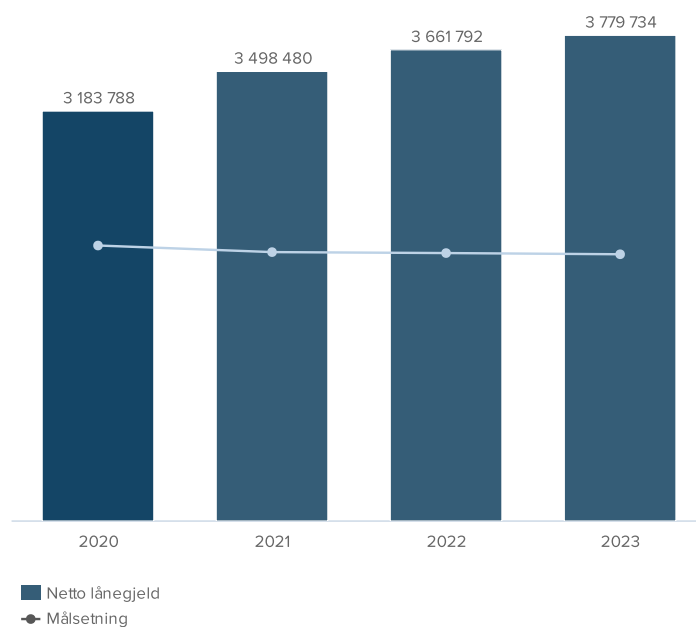
Lånegjeld

«Et langsiktig mål er at netto lånegjeld ikke overstiger 100 pst. av brutto driftsinntekter. Målsettingen bør avstemmes i forhold til vedlikeholdsetterslepet i den enkelte kommune»

Netto lånegjeld er her avgrenset til gjeld i Molde kommune og gjeld tilknyttet formålsbiten i Molde eiendom KF. Lånegjeld knyttet til Molde vann og avløp KF, utleiebygg i Molde eiendom KF og startlån i Husbanken er holdt utenfor. Med låneopptak og avdrag som ligger inne i økonomiplanperioden, vil netto lånegjeld gå fra 149 pst. i 2020 til 180 pst. i 2023.

Kommunen er med andre ord langt unna den langsiktige målsettingen på 100 pst. For at lånegjelden skal reduseres kan ikke låneopptaket være høyere enn det kommunen betaler i avdrag. I økonomiplanperioden er låneopptaket beregnet til 1 058 mill. kroner, mens betaling av avdrag er beregnet til 554 mill. kroner. Netto lånegjeld øker dermed med 504 mill. kroner i perioden.

Netto lånegjeld i perioden

	2020	2021	2022	2023
IB netto lånegjeld	3 183 788	3 498 480	3 661 792	3 779 734
Låneopptak	438 254	299 410	261 893	86 533
Avdrag	-123 561	-136 099	-143 950	-155 209
UB netto lånegjeld	3 498 480	3 661 792	3 779 734	3 711 059

Hele 1000

At netto lånegjeld ikke skal overstige 100 pst. av brutto driftsinntekter er i intensjonsavtalen beskrevet som et langsiktig mål. Dersom kommunen fra og med 2024 bare tar opp 80 mill. kroner i lån per år, og betaler årlige avdrag på 150 mill. kroner så vil ikke målsettingen være nådd før 2034.

Det vil i kommunen hvert år være behov for en rekke mindre investeringer i tjenesteproduksjonen, og til utbedring av formålsbyggene. Samlet sett anslått til 40–50 mill. kroner årlig. Handlingsrommet for nye store investeringsprosjekter er derfor minimalt dersom målet skal nåes.

Egenkapitalandel

"Egenkapitalandelen bør avspeile risikoen i investeringsprosjektet, men på lengre sikt bør utgangspunktet være en egenfinansieringsgrad på 30 prosent."

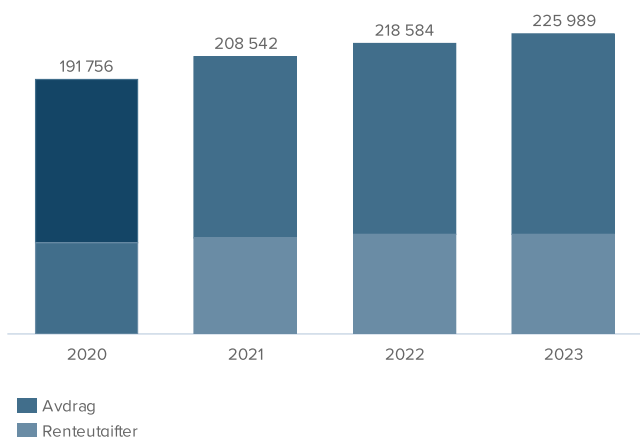
Egenkapitalandelen i økonomiplanen er 0 pst. Innskudd til pensjonskassene er finansiert med bruk av ubundet investeringsfond, og reduserer det ubundne investeringsfondet med cirka 10 mill. kroner årlig i økonomiplanperioden.

Finansutgifter

Den nye kommuneloven gjør at avdragene øker betydelig. I den gamle kommuneloven var det to ulike modeller å velge mellom når det kom til minimumsavdrag. Det er kun den ene av disse som er videreført og lovlig i ny kommunelov. Nettet og Midsund kommuner har brukt den modellen som blir videreført i ny lov. Molde kommune har brukt den andre modellen. Det betyr at avdragene øker betydelig for gamle Molde kommune. Dette var hensyntatt i gjeldende økonomiplan og den viste at isolert sett førte dette til at avdragene øker med 21,9 mill. kroner i 2020 som følge av regelendringen.

Videre fører investeringsnivået til at avdragene og renteutgiftene øker betydelig i perioden. Molde kommune tar opp lån også til Molde vann og avløp KF og Molde eiendom KF. Alle avdrag og renter skal ligge i budsjettet til Molde kommune. Det betyr at avdragene blir 166,3 mill. kroner i 2020 økende til 201,5 mill. kroner i 2023. For renteutgifter er tallene 94,2 mill. kroner i 2020 og 105,3 i 2023. Men foretakene betaler tilbake konserninterne renter og avdrag. Det vil si at finansutgifter i Molde vann og avløp KF blir finansiert over gebyrinntektene og tilsvarende blir finansutgifter knyttet til utleieboliger finansiert i all hovedsak av husleieinntekter. Korrigeres det for dette, vises de faktiske finansutgiftene som Molde kommune må dekke i sitt budsjett.

Rente- og avdragsutgifter

Som figuren viser, øker finansutgiftene som må dekkes i kommunes budsjett fra 191,8 mill. kroner i 2020 til 226,1 mill. kroner i 2023. Avdragene øker fra 123,6 mill. kroner i 2020 til 150,9 mill. kroner i 2023. Dette er en økning på 22,1 pst. For renteutgiftene er det forutsatt at rentesatsen blir 2,0 pst. i hele perioden. Renteutgiftene som må dekkes i Molde kommunes budsjett blir 68,2 mill. kroner i 2020. De øker til 75,2 mill. kroner i 2023, en økning på 10,3 pst.

Målt mot nivået på brutto driftsinntekter for Molde kommune så vil finansutgiftene kreve 9,0 pst. av disse i 2020. I 2023 vil 10,6 pst. av brutto driftsinntekter gå til å dekke renter og avdrag.

Utviklingen og økningen i økonomiplanperioden skyldes et høyt investeringsnivå. Investeringsnivået har vært høyt i de tre kommunene inn mot kommunesammenslåingen og det er videreført på et høyt nivå i denne økonomiplanperioden. Det betyr at en stor del av inntektene vil måtte gå til å dekke renter og avdrag i årene som kommer. Flere større investeringsprosjekt er utsatt sammenlignet med det som ligger i de tre kommunenes økonomiplaner. Med tanke på økonomisk bærekraft, må det vurderes å redusere investeringsnivået i den nye kommunen. Dette bør vurderes inn mot budsjett 2021 da behov for den nye kommunen er bedre kartlagt.

Renterisiko ved renteøkning på flytende lån

Molde kommune tar opp alle lån for kommunen og foretakene (konsernet) bortsett fra noen lån til utleieboliger, som Molde eiendom KF tar opp direkte i Husbanken, og lån til Molde Havnevesen KF.

Noe forenklet kan renterisikoen sies å være på 23,6 mill. kroner. Det vil si at en renteøkning på 1,0 pst. vil gi netto økte utgifter for kommunen på anslagsvis 23,6 mill. kroner i 2020. I utgangspunktet så vil Molde kommune betale renter på 94,2 mill. kroner i 2020. Det er her lagt til grunn en rentesats på 2,0 pst. Dette er renteutgifter for hele konsernet. Når renter til utleieboliger og Molde vann og avløp KF korrigeres vekk, da disse skal bli betalt av brukerbetaling, er det igjen renteutgifter på 68,2 mill. kroner som må dekkes av Molde kommune. Videre mottar kommunen 8,6 mill. kroner i rentekompensasjoner og har egne renteinntekter på 12,4 mill. kroner. Netto får da kommunen en renteutgift på 47,2 mill. kroner i 2020. Det er her lagt til grunn en rentesats på 2,0 pst. så 1,0 pst. tilsvarer halve beløpet. Det viser at anslagsvis vil en renteøkning på 1,0 pst. gi økte utgifter på 23,6 mill. kroner.

Minsteavdrag

Fra 2020 er reglene rundt minimumsavdrag strammet inn i ny kommunelov. Bakgrunnen er at tidligere modell ga for lave avdrag sammenlignet med kapitalslitet. Ny regel gjeldende fra 2020 innebære at minimumsavdrag skal være minst like store som årets avskrivninger multiplisert med forholdet mellom lånegjeld og avskrivbare saldoverdier i balansen.

Regelendringen vil anslagsvis øke minimumsavdragene for dagens Molde kommune med 21,9 mill. kroner.

Investeringsbudsjettets bevilgninger

Kommunen skal budsjettere med de faktiske utgiftene investeringsprosjektene regner med å få for det enkelte år. Det er kun beløp ført opp i budsjettåret som er å anse som en bevilgning fra kommunestyret. Ubrukte midler fra tidligere år og beløp ført opp i de siste tre årene av økonomiplanen, er ikke en bevilgning. Administrasjonen har kun lov til å benytte de beløp som er bevilget i budsjettåret. Det innebærer at eventuelle ubrukte lånemidler ved årsskiftet på enkeltprosjekt må inndras. Dersom disse pengene skal benyttes i 2020, må de bevilges på nytt av kommunestyret for budsjettåret.

Momskompensasjon

Momskompensasjonen fra investeringer skal i sin helhet inntektsføres i investeringsregnskapet. Kommunene kan ikke ta opp lån som inkluderer momskompensasjonen. Det betyr at momskompensasjonen må gå til å finansiere deler av investeringene.

De beløp som er ført opp for de enkelte investeringsprosjekt i kommende tabeller, er kommunestyrets bevilgning for budsjettåret. Dette er da den totale rammen til rådighet for administrasjon. Deler av denne bevilgningen vil bli finansiert gjennom momskompensasjonen. Dette kommer klart frem i samletabellene over investeringer for morselskapet og Molde eiendom KF.

Kommunale foretak

Kommunale foretak skal ta opp lån til sine investeringer i morselskapet som her vil fungere som bank. Molde Havnevesen KF tar selv opp sine lån og er ikke inkludert i tallene her.

Igangsetting av investeringsprosjekt, bestilling

Igangsetting av nye investeringsprosjekt, eller utvidelser av allerede igangsatte prosjekt, skal ikke skje før nødvendige avklaringer og utredninger er foretatt og nødvendige politiske vedtak er fattet. Igangsetting skal så skje på bakgrunn av skriftlig bestilling fra kommunedirektøren ved analyse- og utviklingsavdelingen. Dette gjelder også for kommunens foretak.